

Запобігаємо конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав

Закон України «Про запобігання корупції» від 2014 р. містить заборону на зайняття підприємницькою діяльністю, але не обмежує права посадових осіб на володіння корпоративними правами. Тому будь-яка особа, уповноважена на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, може мати у власності корпоративні права.

Так, згідно статті 36 Закону України «Про запобігання корупції» під назвою «Запобігання конфлікту інтересів у зв'язку з наявністю в особи підприємств чи корпоративних прав» усі особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, а також посадові особи юридичних осіб публічного права та особи, які входять до складу наглядової ради державного банку, підприємства чи прибуткової організації, зобов'язані протягом 30 днів після призначення (обрання) на посаду передати в управління іншій особі належні їм підприємства та корпоративні права. В 1-денний термін після здійснення такої передачі особа має письмово повідомити про це Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) з наданням нотаріально засвідченої копії укладеного договору.

Закон не дозволяє особам передавати управління належні їм підприємства та корпоративні права на користь членів сім'ї, а також укладати згадані договори з суб'єктами, в яких працюють їх члени сім'ї. Поняття «член сім'ї» тут використовується в розумінні ст. 1 Закону та п. 1.1.4 Методичних рекомендацій щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, затверджених рішенням Національного агентства від 29 вересня 2017 р. № 839.

Так, до членів сім'ї відносяться особи, які перебувають у шлюбі, а також їхні діти, у тому числі повнолітні, батьки, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки (крім осіб, взаємні права та обов'язки яких не мають характеру сімейних), у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Окрім письмового повідомлення Національному агентству про передачу корпоративних прав в управління, таку передачу також необхідно правильно відобразити у електронній декларації. Разом з тим, під час заповнення декларації необхідно відображати факт передачі будь-яких корпоративних прав в управління – для цього в підрозділі «Права на цей об'єкт» слід окремо позначити власника таких прав, після чого додатково обрати «Інше право

користування», самостійно вписати у наступному рядку слово «Управління» та вказати інформацію про управителя.

За недотримання вимог ст. 36 Закону щодо передачі корпоративних прав в управління передбачена дисциплінарна відповідальність.

У разі виявлення порушення посадовою особою ст. 36 Закону Національне агентство вносить керівнику органу, підприємства, установи чи організації, де працює порушник, припис про усунення порушень законодавства, проведення службового розслідування і притягнення такої особи до відповідальності. У вигляді зауваження, догани, попередження про неповну службову відповідність чи звільнення (ст. 66 Закону «Про державну службу»).

Як наслідок такого правопорушення, пов'язаного з корупцією, навіть у разі накладення найбільш м'якого заходу дисциплінарного стягнення порушник відповідно до ст. 59 Закону все одно вноситься у відкритий Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.